

RASSPECIAL: DE BASENJI

“Out of Africa”

RASBESCHRIJVING:

De Basenji is oorspronkelijk afkomstig uit Centraal Afrika, waar hij tot op heden nog door de Pygmeeën voor de jacht wordt gebruikt.

Uiterlijk

De Basenji is een kortharige, vierkant gebouwde hond die, doordat hij hoog op de benen staat, de indruk wekt dat hij hoger is dan lang. Hij heeft een elegante uitstraling, wat wordt versterkt door zijn gangwerk. In draf strekt de Basenji zijn voorpoten ver naar voren, waardoor hij lijkt te zweven. Het hoofd wordt hoog gedragen, waarbij de oren rechtop staan. Hierbij moet de Basenji een duidelijke frons tonen, wat hem een 'zorgelijke' indruk geeft. Verder is het krulstaartje een opvallend kenmerk van de Basenji.

Het ras kent vier erkende kleurslagen : Rood, Zwart, Zwart met tan-aftekening (Driekleur) en brindle. Bij alle kleurslagen zijn witte voeten, witte staartpunt en witte borst verplicht volgens de rasstandaard. Verder is wit aan de kraag, benen en hoofd toegestaan.

Karakter

De Basenji is een eigenwijze, nieuwsgierige, zelfstandige hond, die ook zeer aanhankelijk is naar zijn roedelgenoten (zowel mens als dier).

De jachtpassie is nog zeer nadrukkelijk aanwezig. Hierdoor is hij niet geschikt om los te laten lopen binnen het gangbare verkeer.

De Basenji wordt ook wel een katachtige hond genoemd. Hij heeft nl. geen lichaamsgeur, houdt niet van water, likt zich schoon en speelt als een kat. Ook bekijkt hij het leven graag vanaf hoogten. Zo ligt hij het liefst op een bank/stoel of in het raamkozijn.

Dat een Basenji niet een hond is als anderen, blijkt uit het vorenstaande. Maar de grootste bijzonderheid van een Basenji is nog wel het feit dat hij niet blaft. Wel kan hij veel andere geluiden maken. Onder andere een soort 'jodel'. Dit geluid is bijna niet te omschrijven, maar klinkt ongeveer als het huilen van een wolf, maar dan met meerdere toonhoogten. Een Basenji laat dit geluid horen als hij blij is.

Opvoeding

Hij heeft een zeer consequente opvoeding nodig, waarbij hem duidelijk moet worden gemaakt wie de baas is. Deze opvoeding wordt in het begin gedaan door de fokker, maar moet daarna ook zeer strikt worden doorgezet door zijn nieuwe eigenaar. De Basenji is geen slaafse hond. Hij ziet zijn eigenaar meer als zijn 'gelijke' dan als zijn baas!

De Basenji heeft veel beweging nodig. Loslopen kan eigenlijk alleen op 'veilig' terrein. Dit betekent een terrein dat omheind is d.m.v. een hek of brede sloot. Verder is het goed mogelijk om met een Basenji te gaan fietsen. Hierdoor wordt zijn conditie goed op peil gehouden en kan hij zijn energie kwijt.

Als een Basenji genoeg beweging krijgt met voldoende 'uitdagingen', is hij binnen rustig. Ook is het dan geen probleem om hem een paar uur alleen thuis te laten. Overigens is het geen hond die alle dagen gedurende de hele week alleen thuis wil blijven (maar welke hond wél ?)

Conclusie

Een Basenji is geen hond voor iederéén. Als u een gezellige 'partner' zoekt, die niet altijd los kan lopen, maar wel altijd bij u in de buurt wil zijn, nieuwsgierig is maar ook zelfstandig en die u iedere dag weer voor verrassingen stelt, dan kunt u overwegen een Basenji aan te schaffen.

Voor informatie over dit bijzondere ras kunt u te allen tijde contact opnemen en een vrijblijvende afspraak maken voor uw bezoek aan DE BASENJI !

DE GEZONDHEID – FANCONI SYNDROOM

Een ziekte die iedere Basenji-bezitter moet kennen !!!

Wat is het Fanconi Syndroom (FS)?

Het is een "syndroom" omdat meerdere verschijnselen deze ziekte kenmerken. Doordat een onderdeel van de nieren niet goed functioneert, verliest het lichaam verschillende bouwstoffen (glucose, aminozuren en fosfaten) via de urine. De symptomen van de aandoening zijn meestal: vermagering, veel drinken, veel plassen, spierzwakte en een verzuring van het lichaam. De levensduur van de hond die deze ziekte heeft zal erdoor verkort worden. De ziekte openbaart zich meestal bij honden in de leeftijd tussen 4 en 8 jaar (rapportages zijn binnengekomen tussen de leeftijden van 2-16 jaar).

Met een intensieve behandeling en een goede voeding kan de verzuring en het vermageren tegen gegaan worden.

Algemeen wordt aangenomen dat FS een erfelijk gebrek is, echter het is nog niet bewezen. Uit onderzoek blijkt dat in Amerika bij 10 % van de Basenji's FS voorkomt. De toestand in Nederland is precies bekend. Door de Basenji Club Nederland (BCN) is twee maal een screening gedaan onder haar Nederlandse leden naar het voorkomen van Fanconi bij Basenji's in Nederland.

De gevolgen van het FS

De verzuring van het lichaam veroorzaakt een abnormale stofwisseling, waardoor er beschadigingen aan alle organen ontstaan. Door het verlies van aminozuren en glucose is er een verlies aan bouwstenen van het lichaam, waardoor er vermagering en spierverslechting ontstaat. Als er een tekort aan kalium in het lichaam is, ontstaat er spierzwakte en hartritme stoornissen. Door de glucose in de urine, wordt de urine een goede voedingsbodem voor bacteriën. Regelmatig komt bij FS infectie aan de urinewegen voor.

Het verloop van FS bij honden is wisselend. Sommige honden ontwikkelen binnen enkele maanden een nierinsufficiëntie, terwijl andere gedurende enkele jaren stabiel blijven. Snelle verslechtering kan ontstaan door acute nierinsufficiëntie. Als een hond met FS niet tijdig wordt behandeld, zal deze sterven aan de gevolgen van beschadiging van diverse organen.

De behandeling van het FS

De oorzaak van deze aandoening bij een zieke hond is niet te verhelpen. Het is alleen mogelijk om de gevolgen van FS zoveel mogelijk te onderdrukken. Onze reu Rayan werd succesvol behandeld volgens het Fanconi Protocol (**PDF-Engelse versie / PDF-Duitse versie**) van Dr. Steve Gonto. Deze behandeling was zó goed, dat hij na het ontdekken van zijn ziekte, nog diverse prijzen won op grote tentoonstellingen.

In de praktijk kwam het (bij Rayan) erop neer, dat hij als aanvulling op zijn gewone eten per dag 3 tabletten Natrium-bicarbonaat kreeg, een scheepje SA-37 (poeder) door het eten, en 2x per week "Concentratet Instant" van Waltham. Voor alle duidelijkheid: GEEN NIERDIEET!!! Dit werkt bij een hond met FS averechts. Zoals hiervoor beschreven, heeft de hond juist VEEL voedingsstoffen nodig. Alleen een hond die naast FS óók nierinsufficiëntie heeft, krijgt een vorm van nierdieet. Ook dit wordt duidelijk in het protocol van Dr. Gonto beschreven onder: "RENAL FAILURE "HYBRID" PROTOCOL".

Omdat wij op de hoogte waren van het bestaan van het Fanconi Syndroom binnen het ras, testen wij onze honden iedere maand op glucose in de urine. Op een bepaald moment constateerden wij glucoseverlies via de urine, terwijl er nog geen duidelijke waarneembare veranderingen in conditie en/of gedrag van Rayan merkbaar waren. Bij onderzoek bij de dierenarts (Marc Imholz) bleek dat er wel glucose in de urine zat, maar dat in het bloed het glucosehalte normaal was. Dit was het signaal om naar de andere mogelijke verschijnselen van het FS te zoeken.

Ontstaan van het FS

FS is in 1931 als humane ziekte erkent. In 1976 is deze ziekte bij de hond beschreven. Er zijn ook meer zoogdieren die hetzelfde syndroom vertonen. De oorzaken van Fanconi kunnen zijn: aangeboren fouten in de stofwisseling, vergiftiging door bepaalde zware metalen en als complicatie bij sommige tumorziekten. Men gaat er echter vanuit dat de oorzaak van FS erfelijk is. De ziekte komt ook wel bij andere honden voor, maar procentueel het meest bij Basenji's. Deze kennis komt voort uit praktische ervaring van dierenartsen en hetgeen hun verteld wordt tijdens de opleiding. Ook is in de Verenigde Staten van Amerika een onderzoek gedaan naar het voorkomen van FS bij Basenji's. Hiertoe werden enquêtes gestuurd naar eigenaren van Basenji's. Van de 1000 gestuurde berichten kwamen medische gegevens van 960 honden naar boven. Hiervan bleek dat bij 96 honden Fanconi vastgesteld was. Dit aantal is niet representatief voor ieder land. Op haar website geeft de **BCOA** duidelijke informatie over Fanconi Syndroom.

Ook "bekende namen" binnen Basenji-kringen hebben als sinds vele jaren melding gemaakt van het voorkomen van Fanconi Syndroom bij Basenji's.

Voorkómen van FS

Inmiddels is er gelukkig een DNA-test beschikbaar om uw hond te testen, indien dit nog niet is gedaan door de fokker van uw hond. Dit is een 'voorlopige' test, maar zeker niet onnodig of overbodig. Het is in ieder geval een mogelijkheid om te weten of uw hond (of de ouderdieren) 'waarschijnlijk vrij' (probably free), 'waarschijnlijk drager' (probably carrier) of 'waarschijnlijk betroffen' (probably affected) is voor deze ziekte. Het biedt ons op dit moment de enige methode om deze dodelijke ziekte uit te bannen.

Indien u de DNA van uw hond wilt laten testen, dient u een 'DNA-pakket' hiervoor aan te schaffen via de website van de Orthopedic Foundation for Animals (OFA) via

<https://secure.offa.org/cart.html>. Als u hierbij hulp nodig heeft, kunt u -bij voorkeur via email-contact met mij opnemen.

Door Dr. Gary Johnson en zijn team van de Universiteit van Missouri (USA) wordt hard gewerkt aan de ontwikkeling van de definitieve DNA-test.

Inmiddels heeft de Basenji Club Nederland, in navolging van de Duitse Basenji Club (BKD), de test verplicht gesteld voor basenji's waarmee men wil fokken. Indien men hiermee verstandig omgaat, dwz in ieder geval één van de ouderdieren moet 'waarschijnlijk vrij' getest zijn, zullen er geen puppen meer geboren worden die lijden aan Fanconi Syndroom.

Maandelijks urinetest

Hiervoor heeft u kunnen lezen dat Fanconi Syndroom, indien onbehandeld, dodelijk is. Het is dus van het grootste belang dat tijdig wordt ontdekt of een hond aan Fanconi Syndroom lijdt. Dit kunt u op

een zeer eenvoudige manier (zelf) doen en vraagt maar 1 minuut per maand van uw tijd.....

Vanzelfsprekend is dit nu alleen nog aan de orde voor honden waarvan de DNA niet is getest én voor honden waarvan het resultaat van de DNA-test 'probably affected' is.

Het 'test-strippen'

Een van de eerste symptomen van Fanconi Syndroom is, dat de hond via de urine glucose verliest. Daarom is het van belang om te controleren of de hond glucose in de urine heeft. Dit is op eenvoudige wijze te doen.

U doopt een glucose-strip in de eerste ochtend-urine van de hond en leest na de aangegeven tijd het resultaat af. Als er geen glucose in de urine zit (normaal), verkleurt de strip niet. Als er glucose aangetroffen wordt (niet normaal bij een hond!), verkleurt de strip. Dit is een moment om oplettend te worden.

Ga eerst na of de test-strip die u heeft gebruikt niet te oud is of aan vocht heeft bloedgestaan (zie hieronder "De test-strips").

U herhaalt vervolgens de urine-test met een nieuwe test-strip. Als deze dan weer verkleurt, wordt u dringend aangeraden direct contact met uw dierenarts op te nemen om een bloedonderzoek te laten doen naar het glucose-gehalte in het bloed.

Als deze waarde verhoogd is, kan uw hond lijden aan bijv. suikerziekte en zal uw dierenarts met u overleggen wat voor uw hond de beste behandelmethode is. Indien het glucose-gehalte in het bloed normaal is, is het zeer waarschijnlijk dat uw Basenji lijdt aan Fanconi Syndroom.

Om dit vast te stellen, is een uitgebreid bloedonderzoek nodig, waaronder een bloedgas-analyse. Bij dit bloedonderzoek worden de waardes van diverse stoffen in het bloed gemeten. Met de uitslagen van het specifieke bloedonderzoek en de bloedgas-analyse kan de dierenarts een diagnose stellen en, indien de deze "Fanconi Syndroom" luidt, de juiste behandeling starten.

Fanconi Syndroom komt gelukkig niet vaak voor; helaas (mede) daardoor is niet iedere dierenarts hiermee bekend. Hierdoor is in het in het verleden vaker voorgekomen dat een verkeerde diagnose werd gesteld en een onjuiste behandeling werd gestart (bijv. suikerziekte en nierinsufficiëntie).

Om deze reden raden wij iedere Basenji-bezitter aan om zijn/haar dierenarts tijdens het eerstvolgende bezoek (nog voordat er sprake is van glucose-verlies) op de hoogte te stellen van het feit dat Fanconi Syndroom bij de Basenji voorkomt en deze het Fanconi-Protocol ter hand te stellen. Wij wijzen erop, dat voor een niet-dierenarts een deel van de informatie (met name de getal-entabellen) in het protocol onbegrijpelijk kan lijken. Uw dierenarts zal deze informatie zeker wel begrijpen en kunnen interpreteren.

Veel dierenartsen stellen dit zeer op prijs, omdat ook zij uw huisdier graag zo goed mogelijk 'verzorgen' en graag op de hoogte blijven van nieuwe ontwikkelingen en zienswijzen.

Doordat u dit meldt voordat de situatie zich voordoet (en u zich mogelijk door bezorgdheid niet zo duidelijk/volledig uitdrukt), voorkomt u een (helaas vaker voorkomende) reactie van de dierenarts als 'weer zo'n eigenaar die het beter weet'.

Test-strips

U kunt deze kopen bij de apotheek. Soms moet de apotheker deze bestellen, omdat mensen met diabetes tegenwoordig meestal een apparaat gebruiken en niet langer de teststrips. De glucosetrips koopt u per verpakking van 50 stuks, helaas zijn kleinere verpakkingen niet verkrijgbaar.

Na openen van de verpakking zijn deze strips 6 maanden te gebruiken. U dient deze te bewaren in de originele verpakking. Let er ook op dat het 'zakje met korreltjes' in de verpakking aanwezig blijft. Deze zorgt ervoor dat de inhoud droog blijft. Op de verpakking is ruimte beschikbaar gehouden om de "datum van openen" te noteren.

Deze uitleg lijkt misschien overdreven, maar als u de voorgeschreven bewaarmethode (zoals op de verpakking vermeld) niet in acht neemt, bestaat een grote kans op een vals-positieve of vals-negatieve uitslag met alle gevolgen van dien.

Dit heeft te maken met de chemische behandeling die iedere strip heeft ondergaan om deze test

mogelijk te maken.

Een andere mogelijkheid tot het verkrijgen van test-strips, is te overleggen met uw dierenarts (zeker aan te raden als u maar 1 Basenji heeft). Dierenartsen gebruiken teststrips in hun praktijk (vaak met veel meer 'onderzoekvlakjes') en blijken vaak bereid om de teststrip per stuk te verkopen als u uitlegt waarvoor u deze wilt gebruiken.

Als voorbeeld geven wij u het merk/type teststrip dat wij gebruiken, maar benadrukken dat er meerdere op de markt zijn.

Merk: Bayer

Type: Clinistix, Type-nummer: 2844

Tijdsduur tussen test en aflezen: 10 seconden.

Indien u, of uw dierenarts, over dit onderwerp nog vragen heeft, neem dan contact met ons op. Als uw dierenarts graag met een collega wil overleggen die ervaring heeft met het behandelen van deze aandoening, kan hij/zij altijd contact opnemen met :

Kliniek voor Gezelschapsdieren te Leeuwarden

Drs. M.C.M. Imholz

Tel.: 058 - 2123891

Renale Glucoserie

In sommige publicaties wordt gesproken over "Renale Glucoserie" als mogelijke diagnose, indien een hond via de urine glucose verliest en het glucose-gehalte in het bloed normaal is. Daarbij wordt de suggestie gewekt dat dit een andere aandoening is dan Fanconi Syndroom. Dit is niet correct.

"Renale Glucoserie" betekend letterlijk: glucoseverlies via de nieren. Dit is dus een overkoepelende naam, waaronder ook "Fanconie Syndroom" valt.

Klik hier om de (Engelstalige) brief te lezen die Dr. Steve Gonto (auteur van het Fanconie Protocol) schreef aan Basenji-bezitters die een of meer Basenji's hebben die aan Fanconie Syndroom lijden. In deze brief verwijst hij tevens naar de mogelijke oorzaak van de misvatting betreffende "renale glucoserie".

DE GEZONDHEID – HEMOLITISCHE ANEMIE:

Pyruvate Kinase (Hemolitische anemie)

Pyruvate-Kinase Deficient Hemolytic Anemia" werd in de 60-er jaren voor het eerst vastgesteld bij de Basenji, hoewel voor deze datum Basenji's gestorven waren aan een op dat moment onbekende vorm van anemie.

Wat is Pyruvate Kinase (PK) deficiency?

PK is een erfelijke aandoening die een tekort van een bepaald enzym in de energie-stofwisseling van de rode bloedcellen veroorzaakt. Hierdoor verliest de rode bloedcel zijn levensvatbaarheid en wordt de celwand beschadigd met als gevolg een toegenomen afbraak van rode bloedcellen. Dit heet hemolitische anemie (=laag aantal rode bloedcellen als gevolg van celfbraak).

Hoe vererft PK?

Het gen dat hiervoor verantwoordelijk is, is autosomaal recessief. Dit betekent dat beide ouders van een lijder drager zijn van deze aandoening. Dragere hebben ongeveer de helft van de normale enzym-activiteit in de rode bloedcellen en zijn klinisch niet ziek.

Deze aandoening komt het meest voor bij de Basenji, maar kan ook voorkomen bij o.a. de West Highland White Terrier, Cairn Terrier en Beagle.

Symptomen

Honden met deze aandoening tonen gewoonlijk op de leeftijd van 4 maanden tot 1 jaar de eerste symptomen, zoals bijv. flauwvallen, zeer bleek tandvlees en slijmvliezen, meestal een laag energiegehalte en een (gouden) lichtkleurige ontlasting. Ook kan een verhoogde hartslag tot de symptomen behoren.

Door zware bloedarmoede (laag aantal rode bloedcellen) groeien de zieke honden langzaam en zien er een beetje zwakker uit. Ze hebben weinig behoefte om te bewegen.

Helaas ontwikkelen bij deze honden ook geleidelijk veranderingen in hun botten: het vervangen van beenmerg door vezelachtig weefsel en verharding of abnormale dichtheid van bot (myelofibroze of osteosclerose genoemd).

Honden met deze aandoening sterven gewoonlijk op ongeveer 2-jarige leeftijd (met een uiterste leeftijd van 4) als gevolg van 'bone marrow failure' en/of een leveraandoening.

Diagnose

Uw dierenarts zal bloedtesten doen om vast te stellen wat de oorzaak van de anemie is. Bij pyruvate kinase wordt deze veroorzaakt door afbraak van rode bloedcellen. Verdere testen zullen nodig zijn om deze specifieke aandoening aan te wijzen als de veroorzaker van de hemolitische anemie.

DNA-test

Voor de Basenji is een DNA-test voor deze aandoening beschikbaar. DNA-testen geven een daadwerkelijke weergave van de status van de hond, zijnde 'vrij', 'drager' of 'ziek'. De test hoeft dus niet te worden herhaald.

Pyruvate kinase bij de Basenji vererft autosomaal recessief. Dit houdt in dat, als van beide ouderdieren door middel van een DNA-test is vastgesteld dat deze 'vrij' zijn, automatisch de nakomelingen hiervan ook 'vrij' zijn.

Indien beide ouderdieren drager zijn, kunnen de nakomelingen 'vrij', 'drager' of 'ziek' zijn. Als een van de ouderdieren 'ziek' is, zijn de nakomelingen minimaal 'drager', maar kunnen ook 'ziek' zijn.

Een verantwoorde fokker zal daarom nooit fokken met een hond die 'ziek' is. Bij de Basenji komt de PK zo weinig voor en dragers kunnen zo eenvoudig worden opgespoord, dat het nooit nodig hoeft te zijn om te fokken met een hond die 'drager' is.

De ouderdieren van onze nesten zijn op deze aandoening onderzocht en 'vrij' verklaard. Daardoor weten wij zeker dat de puppen ook vrij zijn van deze aandoening. Ook in de toekomst zullen wij alleen fokken met ouderdieren die 'vrij'-getest zijn of die 'vrij' zijn door afstamming.

Met een speciaal woord van dank aan kennel "African Mysterys" van Hanneke Bijker het beschikbaar stellen van alle teksten en foto's.